

POBRANIE MATERIAŁU DO BADAŃ- INFORMACJE DLA PACJENTA

KREW

1. Krew do badań rutynowych pobiera się na czczo, po wcześniejszym odpoczynku pacjenta, w pozycji siedzącej.
2. Do oceny gospodarki lipidowej krew pobiera się od pacjenta rano, na czczo, po co najmniej 14 godzinnym nie przyjmowaniu posiłków. W okresie poprzedzającym badanie (około 10 dni) należy stosować zwyczajną dietę. Na 2 dni przed badaniem nie należy spożywać alkoholu.
3. Krew do oznaczeń poziomu markerów nowotworowych powinna być pobrana przed rozpoczęciem leczenia. Nie należy pobierać krwi do oznaczenia swoistego antygeny prostaty PSA bezpośrednio po badaniu palpacyjnym, ultrasonograficznym, biopsji gruczołu krokowego, a także w przeddzień pobrania krwi nie należy jeździć na rowerze.
4. Do badania równowagi kwasowo - zasadowej krwi należy pobrać krew tętniczną. Wyjątkowo, przy braku możliwości uzyskania krwi tętnicznej do badania można pobrać pełną krew włośniczkową, arterializowaną. Prostym sposobem arterializacji krwi jest ogrzewanie dłoni pacjenta przez 5 minut w wodzie o temperaturze 45°C. Niedopuszczalne są masaż lub uciski palca prowadzące do miejscowej kwasicy.
5. Badania wymagające krwi na czczo z uwagi na zmiany parametru oznaczanego po posiłku: Glukoza Test tolerancji glukozy, Peptyd C Lipidogram Żelazo Kortyzon Kwas foliowy
6. Badania wymagające pobrania krwi rano lub w porze określonej przez lekarza ze względu na rytm dobowy wydzielania: ACTH DHEA-S, Hormon wzrostu Prolaktyna, FSH LH, TSH PTH, 17 OH- Progesteron Żelazo, Fosfor

MOCZ

W celu prawidłowego pobrania próbki moczu **do badania bakteriologicznego** należy:

1. Próbkę pobrać przed rozpoczęciem antybiotykoterapii lub przed przyjęciem kolejnej dawki antybiotyku.
2. Do badania /najkorzystniej/ pobrać pierwszą próbkę moczu porannego.
3. Przed pobraniem moczu należy dokładnie umyć ujście cewki moczowej wodą i mydłem (mężczyźni po uprzednim odciągnięciu napletka).
4. Umytą okolicę osuszyć jałowym gazikiem.
5. Odrzucić pierwszą partię moczu (pierwszy strumień).
6. Do jałowego pojemnika pobrać około 5-10 ml moczu ze środkowej partii strumienia.
7. Pojemnik szczelnie zamknąć i opisać: imię i nazwisko pacjenta, rodzaj materiału oraz data i godzina pobrania.
8. Pobrany mocz **jak najszybciej** dostarczyć do laboratorium lub przechować w lodówce **maksymalnie do 24 godzin**.

UWAGA! Nie wolno dotykać wewnętrznej strony jałowego pojemnika.

Pobranie moczu do badania ogólnego:

1. W dniu poprzedzającym badanie należy przed udaniem się na spoczynek nocny opróżnić pęcherz moczowy.
2. Do rutynowego badania ogólnego moczu należy pobrać mocz z pierwszej porannej mikcji (oddania moczu) do czystego jednorazowego pojemnika, zabezpieczonego przed wylaniem.
3. Nie należy pobierać moczu do badania w okresie około menstruacyjnym.

Zbiórkę dobową moczu należy przygotować następująco:

1. Starannie zbierać wszystkie porcje moczu przez całą dobę.
2. Ranną porcję moczu odrzucić, zapisać godzinę.
3. Ostatnią ranną porcję z dnia następnego dołączyć do zbiórki.
4. Dokładnie wymieszać cały zebrany mocz, zmierzyć jego objętość, zapisać objętość zebranego moczu, odlać z wymieszanego moczu porcję 100 ml i dostarczyć do Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej (Laboratorium).
5. W przypadku braku możliwości zmierzenia objętości wydalonego moczu dostarczyć całą zbiórkę do Laboratorium.
6. **Mocz do dobowego wydalania wapnia i fosforu zakwasić łyżką octu, dodać do pierwszej porcji.**

POZIOMU KWASU WANILINO-MIGDAŁOWEGO

1. Na 3 dni przed zbieraniem moczu nie należy spożywać bananów, wanilii, czekolady, kawy, mocnej herbaty.
2. Przed rozpoczęciem zbiórki moczu, należy udać się do Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej (Laboratorium) w celu pobrania substancji zakwaszającej (25% HCl). Przy pobieraniu kwasu należy pokwitować odbiór i zapoznać się z zasadami bezpiecznego użycia.
3. Ranną porcję moczu odrzucić, zapisać godzinę.
4. Do pierwszej porcji moczu dodać 10ml 25% HCl
Uwaga! Zachować szczególną ostrożność, jest to substancja żrąca.
5. Kolejne porcje moczu oddawać do osobnego naczynia (w celu uniknięcia ewentualnego opryskania się kwasem), następnie zlewać mocz do pierwszej porcji.
6. Starannie zbierać wszystkie następne porcje moczu przez całą dobę.
7. Ostatnią ranną porcję z dnia następnego dołączyć do zbiórki.
8. Dokładnie wymieszać cały zebrany mocz, zmierzyć jego objętość, zapisać objętość zebranego moczu, odlać z wymieszanego moczu porcję 100 ml i dostarczyć do Laboratorium.
9. W przypadku braku możliwości zmierzenia objętości wydalonego moczu dostarczyć całą zbiórkę do Laboratorium.

PLWOCINA

W celu prawidłowego pobrania próbki płwociny do badania bakteriologicznego należy:

1. Próbkę pobrać przed rozpoczęciem antybiotykoterapii lub przed przyjęciem kolejnej dawki antybiotyku..
2. Pobrać płwocinę odkrztuszoną rano, na czczo
3. Usunąć protezy stomatologiczne, zdejmowane aparaty korygujące i starannie umyć zęby.
4. Przepłukać jamę ustną wodą przegotowaną.
5. Odrzucić pierwszą partię porannej płwociny.
6. Odkrztusić zalegającą wydzielinę (**nie ślinę**) ok. 2-5 ml **do jałowego pojemnika**.
7. W przypadku trudności w odksztuszaniu płwociny należy wykonać oklepanie pleców, podać preparaty wykrztuśne lub zastosować inhalacje pobudzające.
8. Pojemnik szczelnie zamknąć i opisać:imię i nazwisko pacjenta, rodzaj materiału oraz data i godzina pobrania.
9. Pobraną płwocinę **jak najszybciej** dostarczyć do laboratorium lub przechować w lodówce **maksymalnie do 24 godzin**.

UWAGA! Nie wolno dotykać wewnętrznej strony jałowego pojemnika.

KAL

W celu prawidłowego pobrania próbki kału do badania należy:

1. Pobrać próbkę przed rozpoczęciem leczenia, w okresie objawowym (biegunka, objawy zatrucia, bóle brzucha i wątroby, spadek masy ciała, złe samopoczucie, eozynofilia, itp.) ze świeżo oddanego stolca (w niektórych przypadkach wskazane jest podanie środków przeczyszczających).
2. W przypadku obecności w kale krwi, śluzu itp. próbka powinna być pobrana z materiałem chorobowo zmienionym.
3. Umieścić reprezentatywną próbkę w **specjalnym pojemniku do kału**.
4. W przypadku kału płynnego pobrać około 1 ml materiału i **bezwłocznie** dostarczyć do laboratorium.
5. W przypadku kału uformowanego pobrać 10 g (wielkości orzecha włoskiego) i dostarczyć próbkę do laboratorium lub przechowywać do **24 godzin w lodówce**.
6. Materiał pobrać 3-krotnie w odstępach 3-5 dniowych.
7. W przypadku obecności widocznych pasożytów należy je umieścić w roztworze soli fizjologicznej lub czystej wodzie, w szczelnie zamkniętym pojemniku.
8. Pobraną próbkę opisać:imię i nazwisko pacjenta, rodzaj materiału oraz data i godzina pobrania.
9. Pobrany materiał **jak najszybciej** dostarczyć do laboratorium lub przechować w lodówce **maksymalnie do 24 godzin**.

W celu prawidłowego pobrania próbki kału do badania należy:

1. Próbkę pobrać **ze świeżo oddanego stolca** (jak najszybciej po wystąpieniu objawów biegunki).
2. Umieścić reprezentatywną próbkę w **specjalnym pojemniku do kału**.
  - w przypadku kału płynnego około **1-2 ml**.
  - w przypadku kału uformowanego pobrać **1-2 g** (wielkości orzecha laskowego).

3. Pobraną próbkę opisać: imię i nazwisko pacjenta, rodzaj materiału oraz data i godz. pobrania
4. Pobrany materiał **jak najszybciej** dostarczyć do laboratorium lub przechować w lodówce **maksymalnie do 24 godzin.**